

Un Tomb

Masquefa - Juliol

BASTONERS DE MASQUEFA

L'any 1978, s'esperava amb ansietat l'inici d'una nova etapa política, social i cultural a Masquefa. Aquell any, era com si el poble es despertés de cop després d'una llarga nit i un munt d'iniciatives i projectes es van desenvolupar amb una extrema il·lusió. La recaptació monetària per pagar les obres del local social de l'Alzinar va estimular la creació de la Coral i després de més d'una dècada de silenci, els masquefins van tornar a fer sentir la seva veu.

Aquell any, també es va fundar com a entitat federada el Club Patí Masquefa, que cada setmana omplia la pista de l'Alzinar amb els seus partits. Per la Festa Major s'inaugurava el nou local social de l'Alzinar i com a espectacle estrella, Masquefa recuperava la tradició més antiga de la nostra història, el ball de bastons. El dia 22 de juliol del 1978 es va fer una gran ballada de bastons a l'envelat després de 16 anys d'inactivitat.

Un grup d'antics bastoners es va proposar reorganitzar una colla bastonera i l'èxit va ser impressionant. Malgrat les diferents interrupcions del segle XX, gairebé totes les generacions de masquefins han vist amb orgull com els amics, els avis, els pares i els fills representaven Masquefa des de temps immemorials a través d'aquesta dansa. però quins són els orígens d'una tradició tan arrelada?

A Masquefa el ball de bastons es practica com a mínim des del segle XIX. Segons la memòria oral de la gent de més edat de Masquefa ells ja havien sentit a parlar d'algunes colles organitzades amb balladors de renom com el Peret de Can Massana, el Pau Moixallet, els germans Estruch, l'avi de Cal Caló, l'avi de Cal Bros o l'avi de Cal Torretes.

Ara bé, hi ha una prova que demostra que això va ser realment veritat. Es tracta d'un llibre de partitures que pertanyia a en Joan Cuyàs, Marxant de la Flauta. Aquest era el músic que tocava els balls del llibret perquè els ballés la colla, tot i que no hi ha cap data, el llibret i el seu propietari ens remunten directament al segle XIX.

La primera bandera dels bastoners que es coneix era de color verd amb el serrell daurat i les lletres daurades amb fil d'or tenia escrit el següent:
COLLA BASTONERS 1916 MASQUEFA.

Fins la guerra civil (1936-1939) Els bastoners de Masquefa havien assajat a Cal Valentí (actualment llibreria Moral), en un menjador molt gran que es va haver de reforçar amb una biga molt gruixuda perquè els salts dels balladors amenaçaven la seguretat de l'estança, i també al local de l'antiga Unió Masquefense. Actuaven per les festes assenyalades del poble (Festa Major, Sant Isidre, Festivitat de Corpus) i pels pobles del voltant quan se'ls convidava.

Per al jovent d'aquells temps, ballar amb els bastoners suposava, a més de seguir la tradició i conèixer uns bons companys, la possibilitat de sortir i conèixer altres pobles i ciutats. Així doncs, la primera sortida a Barcelona, l'any 1933 va suposar una alegria immensa per als bastoners; era tant l'entusiasme que en un dels desplaçaments des de la Pensió fins a Gràcia, la colla bastonera va improvisar, al mateix tramvia que els transportava, un ball de bastons a ritme de l'Himne de Riego (himne oficial de la

República Espanyola) amb el so del flabiol d'en Pau Matador, el flabilolaire més emblemàtic que han tingut els bastoners.

L'any 1936, La guerra va portar un altre llarg ball de bastons de gairebé tres anys i la dissolució de la colla de bastoners.

Un dia plujós del 1945, un grup d'antics bastoners de Masquefa es van trobar per fer petar la xerrada a Cal Llanterna (Serralet, 100). Veient que el dia no s'aclaria, i avorrits com estaven, en Jaumet de Ca la Sibina va començar a cantar sense instruments les antigues notes dels balls dels bastoners. De mica en mica es van animar tots i van començar a ballar d'una forma espontània i va ser així, quasi per casualitat, que es van engrescar a reorganitzar una colla bastonera que representes Masquefa per les festes assenyalades. Dit i fet, el dia de Corpus del 1945, els bastoners tornaven a aparèixer pels carrers del poble amb Salvador Sabaté de Cal Batista com a cap de colla. Aquells van ser anys de molta eufòria bastonera, la tradició es va mantenir viva fins a l'any 1962 que per motius interns i diversos la colla es va desfer i els bastoners van desaparèixer dels carrers de Masquefa durant molts anys.

Amb motiu de la inauguració del local social de l'Alzinar moltes coses es van posar en marxa l'any 1978. La recuperació del ball de bastons n'és un bon exemple. Va ser idea d'un nostàlgic bastoner dels anys 60, en Pere Aloy. Ell va tenir la iniciativa de reunir una colla d'antics balladors i els va proposar de fer una ballada de bastons durant la inauguració del local de l'alzinar; era una bona ocasió per tornar a ballar bastons.

Van començar els primers assajos al celler de Cal Monner i ben aviat s'hi va afegir una colla de joves que van rebre la iniciativa amb il·lusió. El dia 22 de juliol del 1978, 16 anys després de la seva desaparició i coincidint amb la Festa Major, el ball de bastons va tornar a ser una realitat a Masquefa.

Enguany commemoraran els 25 anys de la seva recuperació i per ella hi ha passat bona part del jovent de Masquefa i són nombroses les seves actuacions durant tots aquests anys. Assagen cada 15 dies a l'antic cinema de Masquefa i a l'estiu als jardins de la torre (Casal d'Avis). Si els voleu trobar seran allà els divendres. Animeu-vos-hi!!!, vosaltres també podeu ser part de la seva història.

Xavier Pérez Fornés

Bibliografia:

Pérez Fornés, Xavier. " Bastons a Masquefa". Ed. Ajuntament de Masquefa. 2003